

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЗДОРОВ'Я
ЛЮДИНИ КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ,
ЕРГОТЕРАПІЇ ТА ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ**

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

**«МІСЦЕ І РОЛЬ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ У
СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»**

10 лютого 2022 р.

ЧЕРНІВЦІ - 2022

ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПРИ ПОЛІСТРУКТУРНИХ ПОРАНЕННЯХ ВЕРХНЬОЇ КІНЦІВКИ

Наталія ШЕСТОПАЛ

викладач кафедри фізичної терапії і ерготерапії,
Національний університет фізичного виховання і спорту
України

Тимофій САФРОНОВ

студент кафедри фізичної терапії і ерготерапії,
Національний університет фізичного виховання і спорту
України

Вступ. Через військові дії на сході України зростає кількість потерпілих. За підрахунками УВКПЛ ООН, загальна кількість людських втрат, пов'язаних з конфліктом в Україні (з 14 квітня 2014 року по 31 січня 2021 року), становить 42000-44000: 13100-13300 загиблих (щонайменше 3375 цивільних осіб, приблизно 4150 українських військових та приблизно 5700 членів озброєних груп); та 29500–33500 поранених (7000-9000 цивільних осіб, 9700-10700 українських військових та 12700-13700 членів озброєних груп) [9]. Тому існує актуальне питання щодо реабілітації потерпілих військових після вогнепальних уражень [10].

Після оперативних втручань, які є необхідними в разі отримання поліструктурного поранення, можлива тривала іммобілізація, внаслідок якої відбуваються структурні зміни і стійка контрактура [4]. Крім того, тривалий вплив психологічного навантаження та значний обсяг ушкоджень різних структур верхньої кінцівки, у більшості випадків впливають на загальний та емоційний стан потерпілого. Проблема полягає в тому, що у кожного військового різний

рівень психоемоційної здатності до реабілітаційних втручань і це має значний вплив на результативність цих втручань [2].

Мета дослідження- теоретично обґрунтувати вплив фізичної терапії на психологічний стан військовослужбовців при поліструктурних пораненнях верхньої кінцівки

Методи дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення даних науково-методичної літератури, моніторинг інформаційних ресурсів мережі Інтернет, аналіз зарубіжного і вітчизняного досвіду.

Результати дослідження. Перебуваючи у небезпечній бойовій обстановці, усі без винятку військовослужбовці переживають стрес [1]. Визначальними психотравмуючими чинниками бойової

діяльності вчені [7] виділяють: усвідомлене відчуття загрози власному життю, поранення, біль, інвалідність. Дослідження передового досвіду організації фізичного відновлення у арміях провідних країн-членів НАТО (США, Німеччини та Франції), свідчить, що після впливу фізичного та психічного стресу, отриманого під час бойових дій, військовим необхідне психоемоційне розвантаження. Хоча у багатьох досягається стресостійкість і вдосконалення тих якостей, від яких залежить ефективність сучасної військово-професійної (бойової) діяльності [3]. Втрата самостійності і незалежності, в результаті отриманих травм, часто призводить до розладів психіки військових, депресивних станів. Засоби фізичної терапії забезпечують відновлення не лише фізичної, але й психічної природи людини, тобто дозволяють значно покращувати усі складові моральнопсихологічної готовності бійців [6]. Тому для військовослужбовців має велике значення працездатність верхньої кінцівки як для використання в побутових навиках, так і виконання різних видів військових обов'язків [5]. Отже, реабілітація при вогнепальних пораненнях верхньої

кінцівки - це складний процес, спрямований на відновлення не тільки функціонального стану опорно-рухового апарату, а і забезпечення покращення якості життя осіб із вогнепальними пораненнями верхньої кінцівки. А саме для відновлення військовослужбовців після поранення доцільно використання біопсихосоціальної моделі, яка передбачає індивідуальний підхід до кожного окремого випадку та надання комплексних заходів допомоги за умови спільної роботи команди фахівців, заснованої на принципах Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ), яка допомагає вивчати різні аспекти реабілітації [8].

Висновки. У доступній літературі роботи, які присвячені впливу фізичної терапії на психологічний стан осіб при поліструктурних ураженнях верхніх кінцівок мають поодинокий характер. Дослідження дало змогу теоретично обґрунтувати вплив фізичної терапії на психологічний стан пацієнтів з даною патологією, що сприятиме підвищенню якості життя поранених. Тож організація комплексних заходів реабілітаційної допомоги постраждалим внаслідок вогнепальних поранень сьогодні входить до основних пріоритетів державної системи охорони здоров'я.

Список літератури

1. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України: підручник: у 2 ч. Ч.1. / колектив авторів; за заг. ред.. В. В. Стасюка. К.: НУОУ, 2012. 682 с.

2. Медицинская реабилитация: Учебник для студентов и врачей/ Под общ. ред. В.Н.Сокрута. Н.И.Яблучанского. - Славянск: «Ваш имидж», 2015. 576 с.

3. Одеров А., Шлямар І., Балдецький А. Система перевірки та оцінювання фізичної підготовленості військовослужбовців Збройних Сил іноземних держав // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз.

4. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. Львів, 2013. Вип. 17, т. 2. С. 109–113.
5. Олекса А. П. Ортопедія. Тернопіль : ТДМУ, 2006. 528 с.
6. Фізичне виховання у військових підрозділах: навч. посібник / С. В. Романчук та ін.; за ред. Г. П. Грибана. Львів, 2014. 540
7. Ягупов В. В. Військова й соціальна психологія: навч. посіб. К. :Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2000. 522с.
8. Kyrolainen, H., Pihlainen, K., Vaara, J. P., Ojanen, T., Santtila, M. (2018). Optimizing training adaptations and performance in military environment. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 21(11), 1131-1138. doi:10.1016/j.jsams.2017.11.019
8. Lane RD. Is it possible to bridge the Biopsychosocial and Biomedical models? *Biopsychosoc Med* 2014; 8:3.
9. UN News. Global perspective Human stories. URL: <https://news.un.org/en/story/2017/06/559322-conflict-ukraine-enters-fourthyear-no-end-sight-un-report>
10. URL: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/hno_2021-eng_-_2021-02-09.pdf